

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Promet
Modul: Logistika

**PRIDOBITEV STATUSA
POOBLAŠČENEGA GOSPODARSKEGA
SUBJEKTA (AEO) V PODJETJU
DSV TRANSPORT, D. O. O.**

Mentor: Drago Kajtezović Knez, mag.
Lektorica: Andreja Tasič

Kandidat: Valentin Založnik

Kranj, april 2010

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju magistru Dragu Kajtezoviću Knezu.

Hvala g. Karlu Koblarju iz podjetja DSV Transport, d. o. o., Kranj za pomoč in nasvete pri izdelavi diplomskega dela.

Posebna zahvala pa gre moji družini – ženi Nataliji in sinu Marcelu, ki sta me pri študiju spodbujala in vseskozi stala ob strani ter mi s tem omogočila uspešen zaključek študija.

IZJAVA

»Študent Valentin Založnik izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom Draga Kajtezovića Kneza, mag.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne 4. 5. 2010

Podpis: _____

POVZETEK

Okrepitev terorizma in nevarnost širitve vojaških spopadov predstavljata grožnjo svetovnemu miru in gospodarskemu napredku. Svetovna trgovina je najpomembnejše gonilo gospodarskega napredka, zato je treba zagotoviti varno, hitro in nemoteno trgovinsko izmenjavo.

Carinski in upravni organi po svetu vpeljujejo nove normative in postopke, osredotočene predvsem na varnostno področje. Ameriško Carinsko-trgovinsko partnerstvo proti terorizmu (CTPAT) je bilo ustanovljeno po terorističnih napadih 11. septembra 2001. Ameriški pobudi pri zagotavljanju večje varnosti v dobavni verigi je sledil evropski status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO).

Za podjetje DSV Transport, d. o. o., Kranj, ki se že od leta 1977 ukvarja z mednarodno špedicijo in organizacijo logističnih operacij, je pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta – AEO samo logičen korak naprej za zagotavljanje celovite, kvalitetne in predvsem varne oskrbe svojih strank s špedicijskimi in logističnimi storitvami.

KLJUČNE BESEDE

- status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO)
- varstvo in varnost
- Evropska unija
- carinski organi
- DSV Transport, d. o. o.

ABSTRACT

Strengthening of terrorism and danger of extending military conflicts pose a threat to the world peace and economic progress. World trade is the most important motive power of economic progress, therefore a safe, fast and smooth trade exchange must be ensured.

Customs and administrative authorities worldwide are introducing new norms and procedures that are focused predominantly on security area. Customs-Trade Partnership Against Terrorism (C-TPAT) was established after September 11 terrorist attacks. Following the American initiative in ensuring greater safety in supply chain was the European Authorised economic operator status (AEO).

Transport company DSV Transport, d.o.o., Kranj has been engaged in international forwarding and organisation of logistics operations since 1977. Acquiring the Authorised economic operator status – AEO is a logical step forward in providing a wholesome, quality and in particular a safe supply of forwarding and logistics services for its customers.

KEY WORDS

- Authorised economic operator (AEO) status
- Security and safety
- European Union
- Customs Administration
- DSV Transport d.o.o.

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	PREDSTAVITEV OKOLJA.....	1
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE.....	1
1.4	METODE DELA.....	2
2	PREDSTAVITEV PODJETJA DSV TRANSPORT, D. O. O.	3
2.1	ZGODOVINA PODJETJA	3
2.2	ORGANIZACIJA PODJETJA	4
2.3	PROSTORSKE TEŽAVE IN GRADITEV NOVEGA LOGISTIČNEGA CENTRA	5
3	AEO – POOBLAŠČEN GOSPODARSKI SUBJEKT	7
3.1	ZAKONSKA PODLAGA.....	7
3.2	PREDNOSTI IMETNIKA STATUSA	8
3.3	VRSTE POTRDIL AEO.....	9
3.4	PRIPRAVA NA PRIDOBITEV STATUSA	9
3.5	VLOŽITEV ZAHTEVKA	10
3.6	PREVERJANJE ZAHTEVKA IN POGOJEV	10
3.7	IZDAJA POTRDILA AEO	11
3.8	KORIŠČENJE STATUSA.....	11
3.9	STANJE V ZVEZI Z AEO NA DAN 14. 2. 2010	12
4	AEO IN PODJETJE DSV TRANSPORT, D. O. O.	15
4.1	STATUS AEO V DSV DA ALI NE.....	15
4.2	DEJAVNOSTI, KI SO SE IZVAJALE PRED PRESELITVIJO.....	15
4.2.1	SESTAVA TIMA.....	16
4.2.2	RAZDELITEV NALOG	16
4.3	PREGLED SMERNIC	17
4.3.1	PRVI DEL SMERNIC	17
4.3.2	DRUGI DEL SMERNIC	18
5	SMERNICE AEO	19
5.1	PODATKI O GOSPODARSKI DRUŽBI	19
5.1.1	OBSEG PRODAJE	19
5.1.2	STATISTIČNI PODATKI O CARINSKIH ZADEVAH	20
5.2	EVIDENCA O IZPOLNJEVANJU CARINSKIH ZAHTEV	21
5.2.1	ZGODOVINA ZAGOTAVLJANJA SKLADNOSTI	21
5.2.2	OBVEŠČEVALNI PODATKI.....	21
5.3	RAČUNOVODSKI IN LOGISTIČNI SISTEM VLOŽNIKA.....	22
5.3.1	RAČUNOVODSKI SISTEM.....	22
5.3.2	SISTEM NOTRANJEGA NADZORA	23
5.3.3	BLAGOVNI TOK	23

5.3.4	CARINSKI POSTOPKI.....	24
5.3.5	POSTOPKI V ZVEZI Z MOŽNOSTMI VARNOSTNEGA KOPIRANJA, OBNOVITVE PODATKOV IN UMIKA PODATKOV TER MOŽNOSTMI ARHIVIRANJA	24
5.3.6	VARNOST PODATKOV, ZAŠČITA RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV	25
5.3.7	VARNOST PODATKOV – VARNOST DOKUMENTACIJE	26
5.4	FINANČNA SOLVENTNOST.....	27
5.4.1	PLAČILNA NESPOSOBNOST.....	27
5.5	VARSTVENE IN VARNOSTNE ZAHTEVE.....	27
5.5.1	OCENA VARNOSTI, KI JO IZVEDE GOSPODARSKI SUBJEKT.....	27
5.5.2	VSTOP IN DOSTOP DO OBJEKTOV	28
5.5.3	FIZIČNA VARNOST.....	29
5.5.4	TOVORNE ENOTE	30
5.5.5	LOGISTIČNI PROCESI.....	31
5.5.6	NEFISKALNE ZAHTEVE	31
5.5.7	VHODNO BLAGO.....	31
5.5.8	SKLADIŠČENJE BLAGA	32
5.5.9	PROIZVODNJA BLAGA.....	33
5.5.10	NATOVARJANJE BLAGA.....	33
5.5.11	VARNOSTNE ZAHTEVE ZA TUJE DOBAVITELJE – VARNOST POSLOVNIH PARTNERJEV	34
5.5.12	VARNOST ZAPOSLENIH	34
5.5.13	ZUNANJE STORITVE.....	35
6	ZAKLJUČKI.....	36
6.1	OCENA UČINKA STATUSA AEO.....	36
6.2	POGOJI ZA UVEDBO	36
6.3	MOŽNOST NADALJNJEGA RAZVOJA.....	37
7	LITERATURA IN VIRI.....	39
7.1	Carinska uprava RS:	39
7.2	Evropska komisija:	39
7.3	Ostalo:	40
7.4	Interni dokumenti:.....	41
	KAZALO SLIK	41
	PRILOGE	41

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Zaradi povečanega strahu pred potencialnimi terorističnimi napadi na transportna sredstva ter pred zlorabo transportne infrastrukture so začeli carinski in upravni organi po svetu vpeljevati nove normative in postopke, osredotočene predvsem na varnostno področje.

Dejavnosti na tem področju težijo k dvema vzporednima ciljema – povišati raven varnosti v nabavni verigi in omogočiti podjetjem, da dokažejo, da take varnostne standarde tudi uporabljajo. Pristop je dokaj enostaven: če podjetje ustreza kriterijem, se mu dodeli status, ki to potrjuje. V Evropski uniji se tako potrdilo imenuje status pooblaščenega gospodarskega subjekta – AEO.

1.2 PREDSTAVITEV OKOLJA

Osnovni pravni vir za pridobitev statusa AEO v Evropski uniji je carinski zakonik Skupnosti; podrobnejša pojasnila ter obrazci zahtevka in dovoljenja so objavljeni v Uredbi za izvajanje carinskega zakonika Skupnosti.

V diplomski nalogi bo opisan postopek pridobivanja statusa v podjetju DSV Transport, d. o. o., Kranj, kjer sem tudi zaposlen. V začetku leta 2009 smo pri Carinskem uradu Ljubljana vložili zahtevek za izdajo potrdila pooblaščenega gospodarskega subjekta. Ker pa smo gradili nov logistični center, so dejavnosti v zvezi s pridobitvijo statusa zamrle do začetka septembra 2009, ko smo se dokončno preselili na novo lokacijo v Struževo pri Kranju.

1.3 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Pridobitev statusa AEO je za podjetje, ki se ukvarja s špedicijsko in logistično dejavnostjo, nujno. V prihodnosti se bo pojavljalo vedno več podjetij, ki bodo želela poslovati izključno z zaupanja vrednimi podjetji; status AEO pa je dokazilo, da je podjetje varno in zanesljivo v mednarodni trgovini.

V diplomski nalogi se bom osredotočil predvsem na pogoje oz. smernice, ki jih je treba izpolnjevati za pridobitev statusa. Ker bi bilo posploševanje pogojev za pridobitev statusa preobsežno in ne bi imelo konkretnega učinka, sem se v nalogi usmeril konkretno na pogoje, ki jih mora izpolnjevati naše podjetje.

1.4 METODE DELA

Predlagana metoda pri izdelavi naloge je analiza obstoječe dokumentacije in uporaba izkušenj, pridobljenih v postopku pridobivanja statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) v podjetju DSV Transport, d. o. o., Kranj.

V teoretičnem delu je bila uporabljena literatura, ki je bila na razpolago. Ob uporabi deskriptivne metode so bili pojmi, povezani z AEO, klasificirani in kategorizirani. V zaključku je bila uporabljena metoda sintetizacije, torej strnitev procesov v eno celoto.

2 PREDSTAVITEV PODJETJA DSV TRANSPORT, D. O. O.

Podjetje DSV Transport, d. o. o., Kranj je mednarodno podjetje za transportne in logistične storitve in ponuja široko izbiro transportnih kombinacij in rešitev. Podjetje je sestavni del matičnega podjetja DVS A/S, Banemarksvej 58, P. O. Box 318, DK-2605 Brøndby, Danska in v sklopu matičnega podjetja ponuja špediterske storitve:

Cestni prevoz

Storitve v cestnem prevozu obsegajo prevoz polnih, delno polnih in mešanih tovorov tako znotraj države kot po Evropi.

Logistične rešitve

Podjetje ponuja kompletne logistične rešitve, vključno z najemom storitev nadzora zalog in širokega obsega storitev, vezanih na strankino verigo preskrbe.

Letalski in pomorski prevoz

V okviru trdne svetovne transportne mreže izvaja služba za letalski in pomorski prevoz pošiljke na čezmorske trge po morju ali zraku, kot polni ali delni tovor, kot kontejnerje ali letalske tovarne enote.

2.1 ZGODOVINA PODJETJA

Podjetje DSV Transport, d. o. o., Kranj ima več kot 30-letno tradicijo delovanja. Ustanovljeno je bilo leta 1977 kot Mednarodna agencija Eurošped s sedežem v Škofji Loki in poslovnimi enotami po celi Jugoslaviji. V obdobju osamosvajanja Slovenije se je preimenovalo v Eurošped 2001, d. o. o., in imelo poslovalnice po Sloveniji. V naslednjem obdobju so bile ustanovljene poslovne enote na Hrvaškem in v Srbiji, dokler leta 2005 celotno podjetje ni prešlo v stoddostno lastništvo danskega podjetja DFDS. Posledično se je tudi preimenovalo v DFDS Transport, d. o. o., Slovenija. Leta 2006 pa je prišlo na nivoju celotnega podjetja do združitve s podjetjem Frans Maas Groep N. V., zato se je celotna skupina preimenovala v DSV.

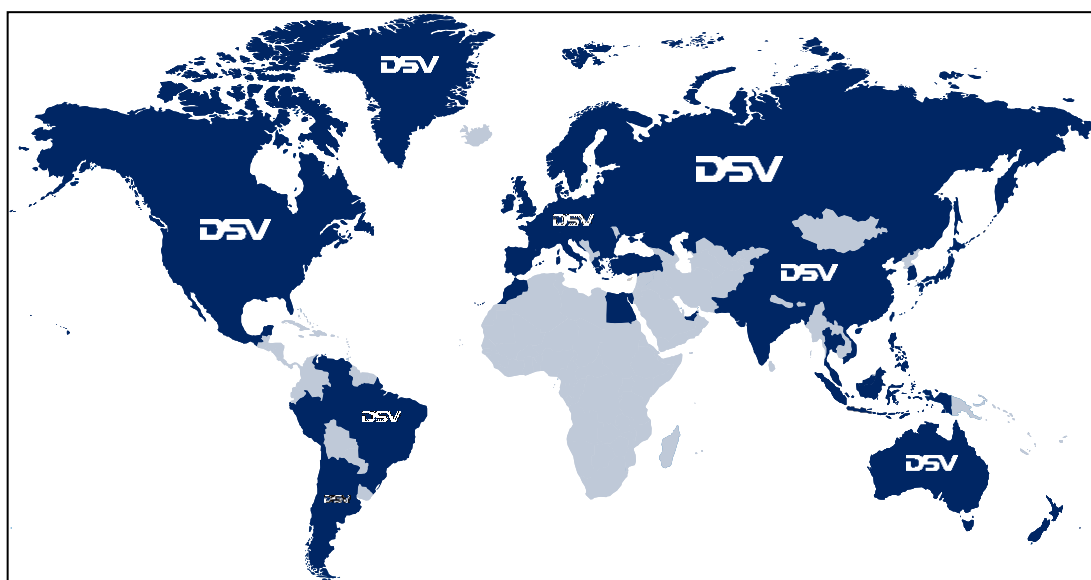
Sedaj podjetje v Sloveniji posluje pod imenom DSV Transport, d. o. o., Kranj s sedežem v Kranju in šestimi poslovnimi enotami v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Letališču Brnik, Vrtojbi in Novem mestu ter ima zaposlenih 140 delavcev.

Slika 1: Logotip podjetja (vir: DSV Transport, d. o. o.)

2.2 ORGANIZACIJA PODJETJA

V preteklosti je bila organizacija podjetja prilagojena potrebam slovenskega trga. Do vstopa Slovenije v Evropsko unijo so bile potrebe domačih partnerjev predvsem po zagotavljanju celovitega servisa na območju celotne Slovenije. Tako je bila osnovna makroorganizacija razdeljena po poslovalnicah, ki so bile razporejene v vseh regijah, vključno na meji s Hrvaško (Obrežje). Z vstopom Slovenije v EU in prodajo podjetja sedanjemu lastniku DVS A/S Danska se je struktura naših partnerjev precej spremenila. Še vedno prevladujejo stranke s sedežem na območju Slovenije, vendar so to velika podjetja, ki imajo svoje poslovalnice razporedene po celotnem območju Evrope, Amerike in Azije. Za zadovoljevanje njihovih potreb se povezujemo z našimi sestrskimi podjetji v sklopu DSV-ja, ki so razporejena po celem svetu.

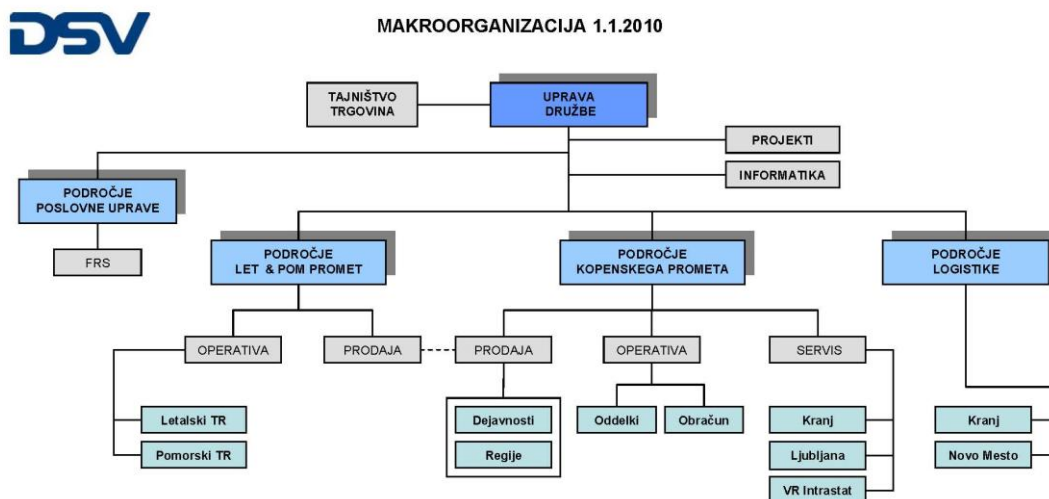

Slika 2: Države, v katerih ima podjetje DSV A/G Danska svoje hčerinske družbe (vir: DSV Transport, d. o. o.).

Zaradi globalizacije se je pomen poslovalnic po Sloveniji zmanjšal in v novem sistemu makroorganizacije se določene poslovalnice ukinjajo oziroma se razporejajo v druge organizacijske enote. Tako je bila 2008 ukinjena poslovalnica na mejnem prehodu s Hrvaško, leta 2010 pa sta bili ukinjeni poslovalnici Maribor in Letališče Brnik. Oddelek za Intrastat je fizično ostal v Vrtojbi, organizacijsko pa se je prerazporedil v Kranj.

Nova makroorganizacija je podjetje po zgledu matičnega podjetja razdelila na štiri glavna organizacijska področja:

- letalski in pomorski promet – AIR & SEA,
- kopenski promet – ROAD TRANSPORT,
- logistika – LOGISTICS,
- poslovna uprava – FINANCE & ACCOUTING.

Slika 3: Organiogram podjetja DSV Transport, d. o. o., Kranj
(vir: DSV Transport, d. o. o.)

Glavnina vsega poslovanja se je preselila na sedež podjetja v Kranju. Vse to je bilo možno, ker se je lastnik leta 2008 odločil, da bomo na novi lokaciji v industrijski coni Struževo pri Kranju zgradili nov logistični center, ki bo zagotavljal primerne razmere za kvalitetno delo.

2.3 PROSTORSKE TEŽAVE IN GRADITEV NOVEGA LOGISTIČNEGA CENTRA

Glavna dejavnost podjetja je servisiranje gospodarstva z logističnimi storitvami, med katere spadajo predvsem: organizacija transporta, skladiščenje, pretovor blaga, prepakiranje in distribucija blaga v Sloveniji, Evropski uniji in svetu (predvsem bivše republike Jugoslavije, Kitajska, Turčija in Izrael) ter carinjenje blaga. Za uspešno in kakovostno izvedbo omenjenih dejavnosti pa je potreben ustrezen prostor, kjer se omenjene storitve izvajajo kvalitetno in hitro.

Leta 1997 je bila v industrijski coni Trata pri Škofji Loki zgrajena poslovno-skladiščna stavba v izmeri 800 kvadratnih metrov poslovnih prostorov in 1700 kvadratnih metrov skladišča z eno nakladalno-razkladalno rampo. Za takratne potrebe servisiranja podjetij v Sloveniji je bilo to moderno visokoregalno skladišče, ki je imelo tudi status carinskega skladišča tipa A.

Z rastjo podjetja so se pojavile potrebe po večjih skladiščnih prostorih, zato je bilo v bližini obstoječega skladišča najeto večje število stavb, ki so bile preurejene v skladiščne prostore.

Vendar je ta začasna rešitev povzročala vrsto problemov, ki so bili predvsem povezani z organizacijo in kakovostjo dela. Velike težave so bile tudi z zagotavljanjem varnosti in nadzora nad operacijami, ki so se izvajale v skladiščih,

kar pa se je pozneje izkazalo kot ključni dejavnik za pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO).

V tem obdobju se je začelo povečevati zanimanje za celotne logistične storitve, ki vsebujejo poleg klasičnega konvencionalnega transporta tudi skladiščenje, vodenje evidenc, načrtovanje in distribucijo blaga. To zahteva od nosilca dobro organizacijo, opremljenost s tehničnimi sredstvi (računalniki, skenerji, pakirne linije, naprave za transport v skladišču ...) in seveda prostor – logistični center, kjer se bodo vse te operacije izvajale.

Na obstoječi lokaciji to ni bilo izvedljivo, zato se je lastnik odločil zgraditi nov, sodoben logistični center – terminal, ki bo pokrival potrebe po logističnih storitvah podjetja DSV, hkrati pa bo zagotovil najvišje standarde glede kvalitete in hitrosti storitve s poudarkom na zagotavljanju varnosti v vseh elementih poslovanja; pri tem pa so bile v veliko pomoč smernice za pooblaščenega gospodarske subjekte (AEO).

Slika 4: Nov logistični center podjetja DSV Transport, d. o. o., Kranj
(foto: V. Založnik)

3 AEO – POOBLAŠČEN GOSPODARSKI SUBJEKT

V sodobni družbi je varnost ena temeljnih vrednot. Pojem varnost definiramo kot stanje, ki zagotavlja uravnotežen razvoj posameznika v razmerju do drugih in je temeljna prvina družbe. Vse aktivnosti, ukrepe in postopke, ki jih opravi posameznik, da sebe ali druge in premoženje zaščiti pred uničenjem, poškodovanjem ali odtujitvijo, imenujemo varovanje. Varnost in varovanje sta področji, katerima je treba pri pridobivanju statusa AEO posvetiti največ pozornosti.

Zaradi povečanega strahu pred potencialnimi terorističnimi napadi na transportna sredstva ter pred zlorabo transportne infrastrukture so začeli carinski in upravni organi po svetu vpeljevati nove normative in postopke, osredotočene predvsem na varnostno področje. Ameriško Carinsko-trgovinsko partnerstvo proti terorizmu (CTPAT – Customs Trade Partnership Against Terrorism) je bilo ustanovljeno po terorističnih napadih 11. septembra 2001. Ameriški pobudi pri zagotavljanju večje varnosti v dobavni verigi sledi evropski STATUS POOBLAŠČENEGA GOSPODARSKEGA SUBJEKTA (AEO – Authorised Economic Operator).

AEO, CTPAT in druge globalne pobude na tem področju težijo k dvema vzporednima ciljema – povišati raven varnosti v nabavni verigi in omogočiti podjetjem, da dokažejo, da take varnostne standarde tudi uporabljajo. Pristop je dokaj enostaven: če podjetje ustreza kriterijem, se mu dodeli status, ki to potrjuje.

Podjetje lahko vloži prošnjo za certifikat, ki potrjuje ustrezno raven vodenja in varnosti. V Evropi je to zahteva za potrdilo AEO. Slovenska podjetja lahko zahtevke vlagajo pri Carinskem uradu Ljubljana, ki je po 1. 7. 2009 edini pristojen za izdajo potrdil v Republiki Sloveniji.

3.1 ZAKONSKA PODLAGA

Osnovni pravni vir za pridobitev statusa AEO je bila Uredba (ES) št. 648/2005, ki je dodala 5. a člen Carinskemu zakoniku Skupnosti – Uredba (ES) št. 2913/1992, v katerem:

- definira pojem »pooblaščen gospodarski subjekt«,
- navaja, da je pooblaščen gospodarski subjekt upravičen do olajšav pri carinskih kontrolah v zvezi z varstvom in varnostjo ali poenostavitve, predvidenih v carinskih predpisih,
- navaja osnovna merila za dodelitev statusa in ugodnosti.

Podrobnejša pojasnila in obrazci zahtevka ter dovoljenja so bili objavljeni v Uredbi (ES) št. 1875/2006, ki dodaja osnovni Uredbi (ES) št. 2454/93 o določbah za izvajanje carinskega zakonika Skupnosti člene od 14 a do 14 x, kjer so definirani:

- splošni pojmi,
- oblika zahtevka za izdajo potrdila AEO,
- pogoji in merila za izdajo potrdila AEO,
- postopek za izdajo potrdil AEO,
- pravni učinki potrdil AEO,
- začasna ukinitvev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta,
- preklic potrdila AEO.

Zaradi kompleksnosti nove zakonodaje v zvezi z AEO so predstavniki carinskih organov držav članic zahtevali, da je treba za carinske organe in gospodarske subjekte pripraviti smernice, ki bodo zagotovile skupno razumevanje in enotno uporabo nove carinske zakonodaje v zvezi s konceptom pooblaščenih gospodarskih subjektov ter zagotovile preglednost in enako obravnavo gospodarskih subjektov. Tako je Generalni direktorat za obdavčenje in carinsko unijo pri Evropski komisiji v Bruslju izdal dokument TAXUD/2006/1450 – Smernice za pooblaščenega gospodarske subjekte.

Te smernice niso pravno zavezujoč akt in so razlagalne. Zagotovile naj bi orodje, ki naj bi državam članicam omogočilo pravilno uporabo novih zakonskih določb o pooblaščenih gospodarskih subjektih.

3.2 PREDNOSTI IMETNIKA STATUSA

AEO je prostovoljna iniciativa. Podjetje, ki ne želi pridobiti potrdila AEO, lahko normalno nadaljuje s poslovanjem kot doslej. Evropska carinska uprava zatrjuje, da čeprav podjetja ne bodo uporabljala statusa AEO, to ne bo vplivalo na njihove izkušnje s carino. Vendar pa bodo podjetja s statusom AEO deležna številnih prednosti, ki jim bodo omogočale nižje stroške in krajše časovne termine pri mednarodnem poslovanju.

Imetniki potrdil AEO bodo deležni naslednjih ugodnosti:

- pooblaščen gospodarski subjekti bodo po svetu spoznani kot varni in zanesljivi poslovni partnerji v mednarodni trgovini;
- prejeli bodo nižjo stopnjo tveganja v sistemu za analizo tveganja;
- fizični pregledi in pregledi dokumentov se bodo pri njih izvajali redkeje kot pri ostalih gospodarskih subjektih;
- če bo določen fizični pregled, bodo imeli prednost pred ostalimi;
- podpisi različnih sporazumov o skupnem carinskem sodelovanju jim lahko omogočijo hitrejši postopek tudi na mejah med tretjimi državami;
- manjše zahteve glede podatkov v izstopnih in vstopnih skupnih deklaracijah po 1. 7. 2009 za imetnike potrdila AEO – varstvo in varnost;
- ugodnejši položaj pri uporabi poenostavljenih carinskih postopkov;
- obstaja možnost vzajemnega priznanja statusa AEO (ZDA, Azija).

3.3 VRSTE POTRDIL AEO

Za pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta lahko zaprosijo vsi sodelujoči v celotni dobavni verigi, in sicer: proizvajalci, izvozniki, špediterji, imetniki skladišč, carinski zastopniki, prevozniki in uvozniki. Podjetja lahko glede na svojo dejavnost zaprosijo za tri vrste potrdil AEO.

Potrdilo AEO – »carinske poenostavitve (AEOC)«, ki zagotavlja ugodnosti pri izvajanju carinskih poenostavitev:

- lažji dostop do carinskih poenostavitev, naštetih v členu 14 b (1) izvedbenih določb,
- manj fizičnih pregledov in pregledov dokumentov,
- prednostne obravnave, če se izbere za kontrolo,
- možnosti, da zahteva poseben prostor za tako kontrolo.

Potrdilo AEO – »varstvo in varnost (AEOS)«, ki zagotavlja ugodnosti v zvezi s kontrolo blaga pri vnosu ali iznosu s carinskega področja Skupnosti:

- možnosti predhodnega obvestila, kot je opisano v členu 14 b (2) izvedbenih določb,
- krajše podatkovne zahteve za skupno deklaracijo, kot so določene v členu 14 b (3) izvedbenih določb,
- manj fizičnih pregledov in pregledov dokumentov,
- prednostne obravnave, če se izbere za kontrolo,
- možnosti, da zahteva poseben prostor za tako kontrolo.

Potrdilo AEO – »carinske poenostavitve ter varstvo in varnost (AEOF)«, ki zagotavlja gospodarskim subjektom ugodnosti iz obeh prejšnjih alinej.

3.4 PRIPRAVA NA PRIDOBITEV STATUSA

Pred vložitvijo zahtevka je priporočljiva proučitev pravnih virov:

- uredba Sveta 648/2005,
- uredba Komisije 1875/2006,
- navodilo CURS 9/2007.

in uporaba pripomočkov za pripravo in učenje:

- smernice TAXUD 1450/2006,
- vprašalnik za samoocenitev,
- model COMPACT, TAXUD 1452/2006,
- program za e-učenje – eLearning – AEO Course, ki je na voljo na internetni strani Evropske komisije (http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/elearning/aeo/index_en.htm).

Dobra priprava nam omogoča, da preverjanje s strani carinskih organov poteka bistveno bolj tekoče, z manj zapleti in predvsem hitreje ter z nižjimi stroški.

3.5 VLOŽITEV ZAHTEVKA

Zahtevke za AEO lahko vloži vsak gospodarski subjekt, ustanovljen na carinskem območju Skupnosti in ki je v okviru svojega poslovanja udeležen v dejavnostih, ki jih ureja carinska zakonodaja. Zahtevke mora biti na obrazcu, ki je v prilogi 1 C izvedbene uredbe, ali v elektronski obliki, vložiti pa se pri Carinskem uradu Ljubljana, ki je v RS pristojen za obravnavanje zahtevkov.

Na koncu pojasnjevalnih opomb k zahtevku za izdajo potrdila AEO so navedene tudi priloge, ki jih mora vložnik priložiti k zahtevku. Priloge so navedene v točki 19 in zaželeno je, da so posredovane carinskim organom v elektronski obliki.

V sklopu preverjanja v fazi sprejema zahtevka mora vložnik carinskemu organu zagotoviti še nekatera dokazila. Ministrstvo za pravosodje izda dve potrdili o nekaznovanosti. Prvega, ki dokazuje, da vložnik ni bil obsojen zaradi resnega kaznivega dejanja, povezanega z njegovo gospodarsko dejavnostjo, in drugega, ki dokazuje, da ima vložnik pravnega zastopnika v carinskih zadevah, ki ni bil obsojen zaradi resnega kaznivega dejanja v zvezi s kršenjem carinskih predpisov in z njegovimi dejavnostmi zakonitega zastopnika. Vložnik mora carinskemu organu priskrbeti tudi potrdilo stečajne pisarne krajevno pristojnega sodišča, da v času predložitve zahtevka ni v stečajnem postopku.

Če je podjetje v fazi priprave izpolnilo vprašalnik za samoocenitev, je priporočilo, da se ta vprašalnik priloži zahtevku, saj je njegov namen, da se pristojnim carinskim organom priskrbi čim več podatkov o vložniku zahtevka in s tem pospeši postopek preverjanja.

Če carinski urad ugotovi, da zahtevke vsebuje vse podatke in priloge, potrebne za sprejetje zahtevka, vložnika zahtevka obvesti, da je bil zahtevke sprejet. S tem datumom začnejo teči tudi roki, ki so določeni v zakonodaji.

3.6 PREVERJANJE ZAHTEVKA IN POGOJEV

V prvi fazi carinski urad zahtevke preveri vsebinsko.

Vsebinsko preverjanje zahtevka (izpolnjevanje pogojev in meril) se opravi s pomočjo vprašalnika, ki je v 2. delu smernic. Vprašalnik je razdeljen na poglavja: prvo poglavje pomaga carinskim organom, da si ustvarijo celovito sliko o vložniku, naslednja poglavja pa ustrezajo posameznemu merilu iz 5. a člena CZ v povezavi s členi od 14 h do 14 k členom izvedbene uredbe:

- ustrezna evidenca o zagotavljanju skladnosti s carinskimi zahtevami;
- zadovoljiv sistem vodenja poslovnih in, kadar je primerno, transportnih evidenc, ki omogočajo ustrezne carinske kontrole;
- dokazana finančna solventnost;
- ustrezni varstveni in varnostni standardi (pri AEOS in AEOF).

V drugi fazi carinski urad pri vložniku zahtevka opravi predhodno revizijo.

Ta se izvede v skladu s procesom načrtovanja revizije iz modela AEO COMPACT. V primerih, ko je zahtevku AEO priložen vprašalnik za samoocenitev, se ta upošteva pri predhodni reviziji.

Kontrola izpolnjevanja pogojev in meril mora temeljiti na obvladovanju tveganj. Pri tem je treba upoštevati ukrepe, ki jih sprejmejo gospodarski subjekti sami, da bi preprečili tveganja v svojih poslovnih procesih. Glavni poudarek kontrole mora biti namenjen tveganjem, ki jih gospodarski subjekt v svojih ukrepih ne pokriva ali jih ne pokriva dovolj.

Glede na vrsto zahtevanega potrdila AEO carinski organi izberejo področje, ki je predmet preverjanja. Za izbiro področja se uporablja 3. del smernic, v katerem je navedeno, katera področja meril morajo izpolnjevati gospodarski subjekti glede na svoj status v dobavni verigi in glede na vrsto potrdila, ki so ga zahtevali.

Ugotovitve preverjanja se evidentirajo v zapisniku o predhodni reviziji, ki skupaj z zahtevkom in prilogami k zahtevku predstavlja podlago za izdajo oziroma zavrnitev zahtevka za izdajo potrdila AEO.

3.7 IZDAJA POTRDILA AEO

Če carinski organ ugotovi, da vložnik izpolnjuje pogoje in merila, so mu izda potrdilo AEO. Potrdilo se izda v skladu z vzorcem iz priloge 1 D izvedbene uredbe, hkrati s potrdilom pa se vložniku zahtevka izda tudi odločba o podelitvi statusa AEO.

3.8 KORIŠČENJE STATUSA

Potrdilo začne veljati 10. delovni dan po datumu izdaje in nima omejenega roka trajanja. Priznajo ga vse države članice in ima velik vpliv na carinske postopke imetnika. Status prinaša vse ugodnosti, ki so predvidene z zakonodajo, poleg tega pa, kadar imetnik potrdila vloži zahtevek za poenostavljene carinske postopke, carinskemu organu ni potrebno ponovno preverjanje pogojev, ki so bili že preverjeni pri podeljevanju statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta.

Vendar morajo carinski organi spremljati, ali pooblašчени gospodarski subjekti še naprej izpolnjujejo pogoje in merila za status. To pomeni, da morajo carinski uradi v sodelovanju s pooblaščenimi gospodarskimi subjekti v okviru svoje pristojnosti razviti sistem za spremljanje izpolnjevanja pogojev in meril iz dovoljenja.

Predvideni rok za ponovno preverjanje imetnikov je tri leta po izdaji potrdila AEO, razen če bi se spremenile okoliščine, ki bi lahko vplivale na nadaljnjo veljavnost potrdila. V tem primeru se pri pooblaščenih gospodarskih subjektih ponovno izvede ocenitev izpolnjevanja pogojev in na podlagi rezultatov se določi:

- veljavnost statusa se podaljša,
- začasna ukinitvev statusa,
- delna začasna ukinitvev statusa,

- preklic začasne ukinitve,
- preklic statusa.

V primeru preklica statusa AEO mora carinski urad izdajatelj preveriti, ali ugotovljena neskladja vplivajo na izdana dovoljenja za poenostavitve in ali je treba sprožiti postopke v zvezi z razveljavitvijo le-teh.

3.9 STANJE V ZVEZI Z AEO NA DAN 14. 2. 2010

Carinski urad Ljubljana, ki je v Sloveniji pristojen za preverjanje in dodeljevanje statusa, izvaja dejavnosti v zvezi s seznanjanjem podjetij o pridobitvi statusa in njegovimi prednostmi.

Konec leta 2007 je bilo izvedeno predavanje na GCU (Generalnem carinskem uradu), kjer nam je predstavnik Gorenja, d. d., iz Velenja g. Matjaž Ključevšek prenesel izkušnje, ki so jih imeli, ko so sodelovali v pilotskem projektu. Njihove izkušnje so bile:

- vprašalnik AEO je zelo zahteven za odgovarjanje in treba je vključiti veliko število zaposlenih z različnih področij (prodaja, nabava, logistika, informatika, varovanje, finance ...);
- nekatera vprašanja so nejasna in težko razumljiva;
- varnostne zahteve so zelo visoke;
- dovoljenje AEO zahteva od podjetja sistematično organizirane postopke; zaposleni morajo biti z njimi seznanjeni in jih pri delu upoštevati.

Leta 2008 sta bili izdani prvi dve potrdili. Prvo je dobilo Gorenje, d. d., konec leta pa tudi špedicija Schenker, d. d.

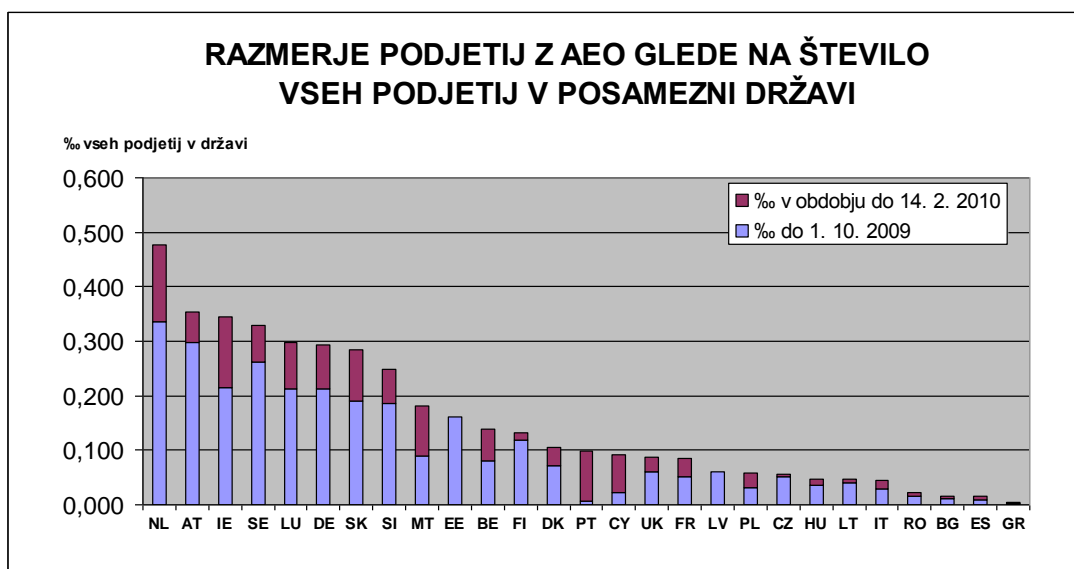
Carina je preko svoje spletne strani (<http://www.carina.gov.si/>) in sporočil za medije vseskozi obveščala in informirala podjetja o aktivnostih s področja AEO. Istočasno pa so vodje carinskih izpostav navezali stike z direktorji podjetij, za katere bi bil status AEO lahko zanimiv, in jim predstavili postopek pridobivanja statusa. Tudi našemu podjetju je bila predstavljena pridobitev, vendar smo se zaradi prostorskih težav in predvidene selitve na novo lokacijo odločili, da aktivnosti v zvezi s pridobitvijo certifikata prestavimo v drugo polovico leta 2009.

V tem obdobju (do 14. 2. 2010) je 24 slovenskih podjetij že pridobili status AEO:

- Gorenje, gospodinjski aparati, d. d.
- Schenker, d. d.,
- Transglob, d. o. o.,
- Gea, d. d., tovarna olja,
- Mikro + polo, d. o. o.,
- Krka, tovarna zdravil, d. d.,
- Perutnina Ptuj, d. d.,
- F. A. Maik, transport, špedicija, skladiščenje, d. o. o.,
- Trimo, d. d.
- Paloma – Sladkogorska tovarna papirja, d. d.,
- Špedicija Goja, špeditersko in transportno podjetje, d. o. o.,

- Savatech, d. o. o.,
- Impol, d. o. o.,
- Avto Triglav, d. o. o.,
- Feršped, d. d., mednarodna špedicija,
- Šped-agenc, d. o. o.,
- Sava GTI, d. o. o.,
- Sava-schäfer, d. o. o.,
- BSH hišni aparati, d. o. o.,
- DHL EKSPRES (Slovenija), d. o. o.,
- ETOL tovarna arom in eteričnih olj, d. d.,
- LOGWIN Road + Rail transportno špedicijsko podjetje, d. o. o.,
- Mercator, d. d.,
- Pinus TKI, d. d.

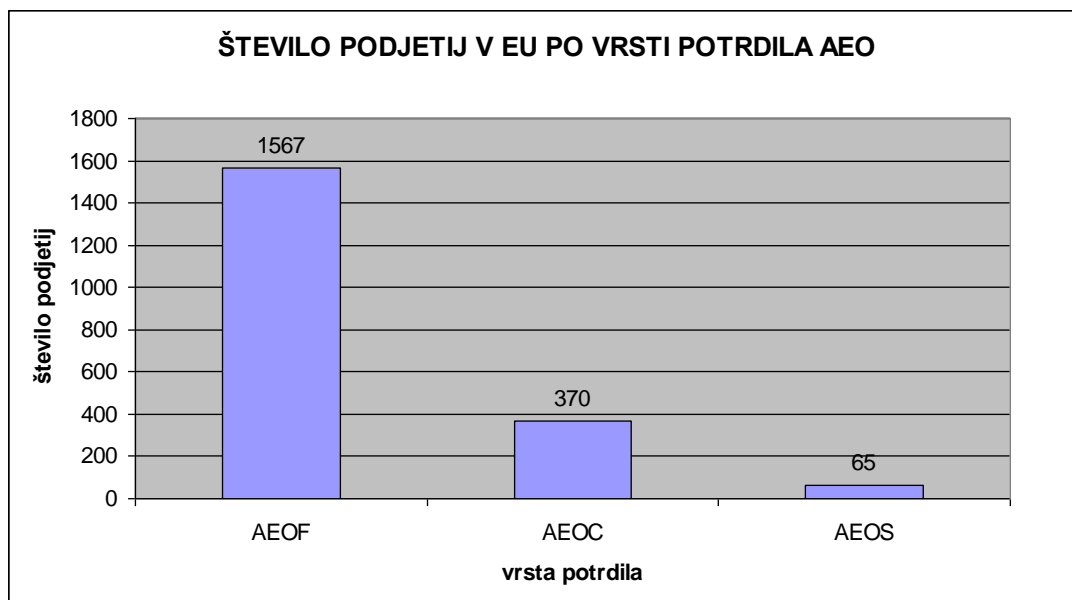
Slovenija je v primerjavi z ostalimi državami članicami po številu pridobljenih statusov AEO v zgornji polovici, če upoštevamo število registriranih podjetij v državi in število podjetij, ki so pridobila status AEO.

Slika 5: Grafični prikaz števila podjetij z AEO v primerjavi z vsemi podjetji v posamezni državi

Glede na dejstvo, da je status AEO nov projekt EU in sta certifikat AEO v celotni Evropski uniji do 14. 2. 2010 pridobili že 2002 podjetji, moramo priznati, da med udeleženci v zunanjetrgovinskem poslovanju vlada zanimanje za omenjeni status.

Če primerjamo vrste potrdil, ki so jih pridobili, se podjetja v Evropski uniji v večini odločajo za potrdilo AEOF, ki zajema carinske poenostavitve ter varstvo in varnost (1567 podjetij), potrdilo AEOC – carinske poenostavitve (370 podjetij) in potrdilo AEOS – varstvo in varnost (65 podjetij).

Slika 6: Grafični prikaz zastopanosti vrste potrdil AEO pri podjetjih, ki so že pridobila status

Iz tega izhaja, da se za pridobitev statusa AEO večinoma odločajo podjetja, ki se aktivno ukvarjajo z logistiko, špedicijo in transportom, manj pa podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo oziroma ostalimi dejavnostmi, ki niso toliko povezane z zunanjo trgovino.

4 AEO IN PODJETJE DSV TRANSPORT, D. O. O.

Ker smo podjetje za transportne in logistične storitve ter ponujamo široko izbiro transportnih kombinacij in rešitev, nas je pridobitev statusa AEO zanimala od vsega začetka. Prvič smo se srečali s pojmom pooblaščen gospodarski subjekt, ko nas je Carinski urad Ljubljana povabil na predstavitev pilotnega projekta, za katerega je bilo v Sloveniji izbrano podjetje Gorenje, d. d., iz Velenja. V predstavitvi, ki je bila konec leta 2007, nam je g. Matjaž Ključevšek iz omenjenega podjetja predstavil, kako je v njihovem podjetju potekal pilotni projekt. Posebej nas je opozoril na prednosti, ki jih prinaša status, pa tudi težave, ki jih je treba odpraviti v fazi pridobivanja statusa.

4.1 STATUS AEO V DSV DA ALI NE

Po predstavitvi teme na kolegiju v podjetju se je postavilo ključno vprašanje – naj gre podjetje v pridobitev statusa ali pa naj pridobitev prestavi v nedoločeno prihodnost? Vendar smo se po krajšem razmisleku in proučitvi pogojev za pridobitev, predvsem pa prednosti, ki jih status prinaša, soglasno odločili, da je status pooblaščenega gospodarskega subjekta treba pridobiti, vendar ne na stari lokaciji v Škofji Loki, ampak v novem logističnem centru v Struževem pri Kranju.

Vzrokov za tako odločitev je več. Kot sem napisal že v predstavitvi podjetja, smo se zadnjih nekaj let srečevali z velikim pomanjkanjem skladiščnega prostora. Tako smo v bližini obstoječega skladišča najeli večje število stavb, ki so bile preurejene v skladiščne prostore. Če bi želeli v vseh skladiščnih prostorih zagotoviti varnostne pogoje, ki jih predpisuje AEO, bi bil projekt povezan s tako visokimi stroški, da bi to lahko vplivalo na poslovanje podjetja. Istočasno pa bi bilo nesmiselno vlagati v opremo, saj je bilo že odločeno, da se nov logistični center zgradi in da bo gotov do pomladi 2009.

Torej je bila odločitev jasna – pridobitev statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta je prioriteta naloga, in sicer takoj ko bo zgrajen nov logistični center in bomo celotno dejavnost preselili na novo lokacijo.

Pri izbiri vrste potrdila smo se odločili, glede na to, da pokrivamo vse dejavnosti v zvezi s carinsko zakonodajo – uvoz, izvoz, špedicijo, skladiščenje in carinsko zastopanje, za potrdilo AEOF »carinske poenostavitve ter varstvo in varnost«, ker želimo uživati vse ugodnosti, ki jih prinaša status pooblaščenega gospodarskega subjekta.

4.2 DEJAVNOSTI, KI SO SE IZVAJALE PRED PRESELITVIJO

Ne glede na odločitev, da se s pridobitvijo statusa AEO počaka do otvoritve novih prostorov, so se določene aktivnosti izvajale vzporedno z gradnjo logističnega

centra. V smernicah, ki jih je objavila Evropska komisija (TAXUD 1450/2006), so opisi morebitnih tveganj in predlogi za njihovo odpravo. Ekipi projektantov so bile posredovane zahteve glede varnosti objekta, varovanja dostopa, vstopa in izhoda iz objekta, kontrole premikov v objektu in fizično varovanje objekta. Na podlagi zahtev se projekt izgradnje že v fazi projektiranja prilagodi zahtevam, ki morajo biti izpolnjene, da podjetje lahko pridobi status AEO.

Ko se je gradnja bližala koncu, smo pri Carinskem uradu Ljubljana vložili zahtevek za izdajo potrdila pooblaščenega gospodarskega subjekta. Zahtevek smo morali enkrat dopolniti, 28. 4. 2009 pa je bil sprejet. Ker na novi lokaciji objekt še ni bil do konca zgrajen, so dejavnosti v zvezi s pridobitvijo statusa zamrle, ker pa smo se v začetku septembra 2009 dokončno preselili, so se aktivnosti v zvezi s pridobitvijo nadaljevale.

4.2.1 SESTAVA TIMA

V prvi fazi je treba sestaviti ekipo sodelavcev, ki bo sodelovala pri pripravi podjetja na revizijo carinskega organa. Ekipa mora biti sestavljena iz ljudi, ki obvladujejo svoje področje in so istočasno tudi odgovorni za dejavnosti, ki se odvijajo v njihovih oddelkih.

V našem podjetju je tim sestavljen iz:

- izvršnega direktorja za carinske zadeve – vodja tima,
- vodje logistike,
- vodje skladišča,
- vodje oddelka za prejem in izdajo blaga,
- vodje carinskega oddelka,
- vodje finančnega sektorja.

Na prvem formalnem sestanku smo se člani tima najprej seznanili s ciljem – torej pridobitvijo statusa pooblaščenega gospodarskega subjekta, prednostmi, ki jih tak status prinaša, in splošnimi pogoji, ki jih moramo izpolnjevati za pridobitev statusa. V naslednji fazi je bilo treba določiti obveznosti posameznega člana ekipe in okvirni rok, do katerega je treba obveznosti izpolniti.

4.2.2 RAZDELITEV NALOG

Zaradi okoliščin, torej gradnje novega logističnega centra, pred vložitvijo zahtevka nismo izpolnili vprašalnika za samoocenitev. Za razdelitev nalog so nam služile smernice, ki jih je objavila Evropska komisija (TAXUD 1450/2006) in v katerih so navedene ključne točke, na katere je treba biti pozoren, istočasno pa možna tveganja, s katerimi se lahko srečamo pri poslovanju. V nadaljevanju te naloge bom razčlenil smernice in izpostavil področja oziroma dejavnosti, na katere smo se morali še posebej dobro pripraviti.

4.3 PREGLED SMERNIC

Smernice AEO so osnovno orodje, s katerim carinski organi izvajajo revizijo pri vložniku zahtevka. Smernice so razdeljene na dva dela:

- Prvi del smernic prinaša razlage in primere, ki lahko carinskim organom in gospodarskim subjektom pomagajo pri postopku odločanja v zvezi s pooblaščenim gospodarskim subjektom.
- Drugi del smernic prinaša vprašalnik, ki vsebuje seznam točk, na katere morajo biti pozorni tako carinski organi kot gospodarski subjekti pri presojanju, ali so izpolnjena merila za status pooblaščenega gospodarskega subjekta ali ne.

4.3.1 PRVI DEL SMERNIC

V prvem delu smernic Evropska komisija podaja razlago pojmov in podrobneje definira ugodnosti, ki jih je deležen pooblaščen gospodarski subjekt.

Mednarodna dobavna veriga vključuje različne zainteresirane strani, ki imajo glede na svojo vlogo v tej verigi različne dolžnosti. V prvem delu smernic so opisane različne vrste gospodarskih subjektov in njihove različne odgovornosti v mednarodni dobavni verigi, ki so pomembne s carinskega stališča. Omenjeni so naslednji gospodarski subjekti:

- proizvajalec,
- izvoznik,
- špediter,
- imetnik skladišča,
- carinski zastopnik,
- prevoznik,
- uvoznik.

Slika 7: Shematski prikaz povezanosti partnerjev v dobavni verigi (vir: Evropska komisija)

Za oceno varnostnih zmogljivosti določenega subjekta v dobavni verigi je treba izpolniti različne nize meril, ki so odvisni od subjektove odgovornosti znotraj dobavne verige.

4.3.2 DRUGI DEL SMERNIC

Drugi del smernic je sestavljen iz seznama vprašanj, na katera morajo biti pozorni tako carinski organi pri presoji kot gospodarski subjekti pri pripravi na presajo.

V osnovi se vprašalnik razdeli na več poglavij:

- podatki o gospodarski družbi,
- evidenca o izpolnjevanju carinskih zahtev,
- računovodski in logistični sistemi vložnika,
- finančna solventnost,
- varstvene in varnostne zahteve.

Vsako poglavje je naprej razdeljeno v podpoglavja in na točno določena vprašanja, ki se nanašajo na poslovanje družbe. Na ta vprašanja je treba odgovoriti. Vsak odgovor mora biti podkrepjen s pisnim dokumentom – lahko je to dokument, narejen prav za ta namen, lahko pa so to že obstoječi dokumenti, kot so npr. ISO-standardi, Kodeks ISPS ali že obstoječa carinska pooblastila.

V našem podjetju smo se odločili, da bomo pripravo na presajo izvedli s pomočjo seznama vprašanj iz drugega dela smernic. Ker ima moja naloga konkreten namen – omogočiti lažje razumevanje in pregled nad dejavnostmi, ki so potrebne za pridobitev potrdila, sem se odločil, da bom podrobneje predstavil točke iz smernic, ki se konkretno dotikajo našega podjetja.

5 SMERNICE AEO

5.1 PODATKI O GOSPODARSKI DRUŽBI

V prvem delu smernic AEO je treba navesti podatke o gospodarski družbi. Ti podatki so pomembni za carinski organ, ki je pristojen za izdajanje potrdil AEO, saj z njimi pridobi osnovne podatke o velikosti in dejavnosti podjetja.

5.1.1 OBSEG PRODAJE

Letni promet (splošni)

Navesti je treba podatke o zneskih splošnega letnega prometa v zadnjih treh letih.

Dobički in izgube

Napisati je treba podatke o zneskih dobičkov in izgub družbe v zadnjih treh letih.

Skladiščna zmogljivost

Priložiti je treba podatke o vrstah in zmogljivostih skladišča (v kvadratnih ali kubičnih metrih).

Nabava (zunanja trgovina)

Navesti je treba podatke o predvidenem obsegu zunanje trgovine v naslednjih dveh letih. Ker v našem primeru ne gre za podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo oziroma zunanjo trgovino, nam ni treba navajati seznama izdelkov.

Blago, prevzeto v carinskem ali davčnem skladišču

Izračunati je treba oceno pričakovanega obsega blaga, prevzetega v carinskem skladišču v naslednjih dveh letih. Ker ne razpolagamo z davčnim skladiščem, teh podatkov ni treba navajati.

Prodaja (zunanja trgovina)

Predložiti je treba podatke o predvidenem obsegu zunanje trgovine v naslednjih dveh letih. Ker v našem primeru ne gre za podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo oziroma zunanjo trgovino, nam ni treba navajati seznama izdelkov.

Blago, odpremljeno iz carinskega ali davčnega skladišča

Podatki so enaki kot pri vprašanju o prevzemu blaga v carinsko skladišče.

5.1.2 STATISTIČNI PODATKI O CARINSKIH ZADEVAH

Tarifna uvrstitev

Pri tem vprašanju je treba pojasniti načine, ki jih uporabljamo v podjetju, da se izognemo nepravilni uvrstitvi blaga v kombinirano nomenklaturo. Navesti je treba:

- Kako je uvrščeno blago KN in kdo ga uvrsti (tarifa blaga, trošarinska kategorija, druge dajatve).
- Ali obstaja ločen dokument, v katerem je vsaka številka izdelka povezana s tarifno oznako? Če obstaja, kako se vodi ta dokument in kdo ga vodi? Ali ta dokument vsebuje tudi trenutno stopnjo? Če jo, kdo to vodi?
- Kakšni so postopki za uvrstitev blaga/novih izdelkov?
- Seznama blaga nam ni treba priložiti, ker blago uvrščamo sproti.
- Navesti moramo seznam pomoči (kot je seznam priročnikov) za uvrstitev.

Odstotek uvoznih dajatev

Ker carinimo vse vrste blaga, posebnih seznamov blaga in njihovih carinskih stopenj nimamo, zato nam pri tem vprašanju ni treba prilagati dokumentacije.

Odstotek DDV

Ker carinimo vse vrste blaga, posebnih seznamov blaga in njihovih davčnih stopenj nimamo, zato nam pri tem vprašanju ni treba prilagati dokumentacije.

Odstotek trošarine

Ker carinimo vse vrste blaga, posebnih seznamov blaga in njihovih trošarinskih stopenj nimamo, zato nam pri tem vprašanju ni treba prilagati dokumentacije.

SKP (dajatve in nadomestila)

Ker carinimo vse vrste blaga, posebnih seznamov blaga in njihovih SKP-dajatev nimamo, zato nam pri tem vprašanju ni treba prilagati dokumentacije.

Poreklo/izvor blaga

Ker carinimo vse vrste blaga, posebnih seznamov blaga in njihovih porekel nimamo, zato nam pri tem vprašanju ni treba prilagati dokumentacije.

Carinska vrednost/vrednost DDV

Tukaj je treba pojasniti postopke za določitev carinske vrednosti in vrednosti DDV. Poseben poudarek je na prijavi prevoznih stroškov in stroškov zavarovanja.

Carinski organi bodo preverili naslednje vidike, povezane s carinsko vrednostjo:

- uporabljeni mednarodni trgovski izrazi Incoterms;
- razmerje med kupcem in prodajalcem z vidika uredbe ES in vpliv, ki ga lahko ima razmerje na ceno uvoženega blaga;
- omejitve glede odprodaje blaga, ki jo opravi kupec;
- če je prodaja ali cena odvisna od nekaterih pogojev ali premislekov, za katere se ne more določiti vrednosti v zvezi z blagom, kateremu se določa vrednost;
- avtorski honorarji in licenčnine v zvezi z uvoženim blagom, ki jih kupec plača neposredno ali posredno kot pogoj za prodajo;
- dogovori, v skladu s katerimi gre del iztržka katere koli naknadne nadaljnje prodaje, odprodaje ali uporabe neposredno ali posredno prodajalcu;

- stroški, ki jih ima kupec (vendar niso vključeni v ceno) v zvezi s provizijami ali stroški posredništva (razen nakupnih provizij) ali zabojniki in embalažo;
- blago in/ali storitve, ki jih kupec dobavi brezplačno ali po nižanih stroških za uporabo v zvezi s proizvodnjo uvoženega blaga in njegovo prodajo za izvoz;
- drugi stroški poleg stroškov, povezanih z dostavo uvoženega blaga, vključenega v plačano ceno;
- kako se oseba, ki daje izjavo, zaveda možnih stroškov, ki niso neposredno povezani s pošiljko.

5.2 EVIDENCA O IZPOLNJEVANJU CARINSKIH ZAHTEV

5.2.1 ZGODOVINA ZAGOTAVLJANJA SKLADNOSTI

Carinski posli

Zaradi možnih nepravilnosti, ki so povezane z velikim obsegom poslovanja in lahko povzročijo visoko finančno ali nefinančno tveganje, je treba navesti:

- skupno število carinskih deklaracij v zadnjih treh letih glede na vrsto;
- kakršne koli znatne spremembe, ki se pričakujejo v naslednjih letih;
- vpleteni carinski uradi.

Preverjanje zagotavljanja skladnosti

V odgovoru je treba navesti rezultate zadnjega preverjanja našega poslovanja s strani carinskih organov.

(Prejšnji) zahtevki za pooblastila

Ker v našem primeru v zadnjih treh letih ni bilo sprememb v carinskih pooblastilih, na to vprašanje ni treba odgovoriti.

Zagotavljanje skladnosti s carinskimi predpisi

V odgovoru moramo navesti, na kakšen način prepoznamo kršitev carinskih predpisov, ki jih povzročijo naši delavci ali naši partnerji. Opisati moramo postopek za predložitev informacij carinski upravi, kadar gre za sum kriminalne dejavnosti.

5.2.2 OBVEŠČEVALNI PODATKI

Nepravilnosti

Navesti je treba vse fiskalne in nefiskalne nepravilnosti v zvezi s carinsko zakonodajo in postopki ter drugimi ustreznimi zakonodajnimi obveznostmi v zvezi z uvozom, izvozom in prevozom blaga, ali so bile v našem podjetju izvedene preiskave za boj proti goljufijam in ali poslujemo s posebnim, zelo tveganim blagom, kot so orožje, blago z dvojno rabo, trošarinsko blago ali blago SKP.

5.3 RAČUNOVODSKI IN LOGISTIČNI SISTEM VLOŽNIKA

Revizijska sled

Pojasniti je treba, v kakšnem času pristojni carinski organi lahko opravijo revizijo naših carinskih evidenc in računovodskega sistema.

5.3.1 RAČUNOVODSKI SISTEM

Računalniško podprto okolje

Zapleten sistem vodenja računovodstva in nepovezanost med blagovnim in denarnim tokom omogočata, da se lahko prikrijejo nezakoniti posli. V odgovoru mora biti opisana organizacija našega računalniško podprtega računovodskega sistema z vključenimi naslednjimi elementi:

- obseg informatizacije na podlagi naslednje lestvice: omrežje osrednjega/mini/osebnega računalnika ali samostojnega osebnega računalnika;
- razpoložljiva konfiguracija strojne opreme in operacijski sistem, ki deluje na njej;
- ločitev funkcij (med razvojem, testiranjem in operacijami) znotraj organiziranega računalniškega oddelka;
- ločitev funkcij med uporabniki in organizirano informatizacijo;
- ločitev funkcij med uporabniki, ki so organizirani v sistem;
- kako je nadzorovan dostop do različnih delov sistema;
- katere aplikacije so bile nameščene drugod;
- kateri programski hiši so bile dodeljene.

Integrirani računovodski sistem

V odgovoru je treba navesti, kdo in v kakšnem sistemu izvaja računovodske oziroma logistične procese. Obvezno morajo biti računovodski in logistični procesi ločeni. V odgovore na naslednja vprašanja moramo vključiti naslednje elemente.

Finančno upravljanje:

- Kateri paket programske opreme uporabljamo?
- Ali je to paket, izdelan po naročilu, ali standardni paket?
- Kdo je proizvajalec/dobavitelj paketa?
- Ali je bil standardni paket kakor koli prilagojen? Če je bil, kakšne prilagoditve so se izvedle in zakaj?
- Kje se izvaja finančno upravljanje in kdo ga izvaja?
- Napisati moramo seznam kontov glavne knjige, ki se uporabljajo.
- Kdo preverja, ali se vknjižbe v podkontih ujemajo s konti glavne knjige?
- Ali sistem uporablja kontrolne obdobje račune? Kdo je odgovoren za usklajevanje teh kontrolnih obdobjnih računov? Če jih uporabljamo, moramo predložiti pregled kontov glavne knjige z opisom, kje poteka to beleženje.
- Ali se zavezanost plačila uvozne dajatve/trošarine v glavni knjigi zabeleži po notranjem računovodskem načinu? Če se, moramo predložiti pregled kontov glavne knjige z opisom, kje poteka to beleženje.
- Ali je mogoče ločiti dobavitelje neskupnostnega blaga od dobaviteljev skupnostnega blaga?

Logistično upravljanje:

- Kateri paket programske opreme uporabljamo?
- Ali je to interni ali standardni paket?
- Kdo je proizvajalec/dobavitelj paketa?
- Ali je bil standardni paket kakor koli prilagojen? Če je bil, kakšne prilagoditve so se izvedle in zakaj?
- Kje se izvaja logistično upravljanje in kdo ga izvaja?
- Ali obstaja ločitev med pisarniškim in skladiščnim vodenjem zalog?
- Ali obstaja serijsko upravljanje?
- Ali je vodenje zalog avtomatično povezano s finančnim upravljanjem? Če ni, kakšen je vmesnik med vodenjem zalog in finančnim upravljanjem?
- Kako se lahko neskupnostno blago ali blago, podvrženo carinski kontroli v logističnem upravljanju, loči od skupnostnega blaga?

5.3.2 SISTEM NOTRANJEGA NADZORA

Postopki notranjega nadzora

Navesti je treba, kakšen način notranjega nadzora uporabljamo v podjetju:

- Ali obstajajo notranji predpisi nabavnih, skladiščnih, proizvodnih in prodajnih procesov kakor tudi pri prevozu in špediciji?
- Kdo jih je izdal in ali so bile te smernice zabeležene?
- Predložiti moramo pregled sprejetih smernic.
- Ali uporabljamo standarde, povezane z računovodskimi sistemi?
- Ali se smernice redno posodabljujejo in pregledujejo?

Notranje ocenjevanje

Na kratko je treba opisati notranje postopke, s katerimi se ocenjujeta obstoj in delovanje upravne organizacije in notranjih kontrol v zvezi z blagovnim tokom.

5.3.3 BLAGOVNI TOK

Splošno

Če v podjetju nimamo dobrega nadzora nad premiki zalog, se lahko zgodi, da se v zalogo doda nevarno blago ali blago, povezano s teroristi, in da se blago vzame iz zaloga, ne da bi se to ustrezno zabeležilo.

V odgovoru je treba navesti:

- Ali se notranji premiki blaga beležijo?
- Ali obstajajo povezave med različnimi koraki pri teh izvedenih notranjih premikih blaga?
- Kako pogosto in kdo jih izvaja?
- Ali se to izvaja v količinah in/ali denarju?
- Kdo analizira te premike blaga in kako pogosto?
- Kdo dovoli obdelavo nastalih razlik?
- Kateri standardi se uporabljajo v tej zvezi?

Vhodni blagovni tok

Vprašanje je podobno prejšnjemu s poudarkom na proizvodnji podjetja, tako da se v tem odgovoru sklicujemo na prejšnjo točko »splošno« in navajamo, da nismo proizvodno podjetje.

Skladiščenje

Vprašanje je podobno prejšnjemu s poudarkom na proizvodnji podjetja, tako da se v tem odgovoru sklicujemo na prejšnjo točko »splošno« in navajamo, da nismo proizvodno podjetje in da ne skladiščimo lastnega blaga.

Izhodni blagovni tok – dostava iz skladišča ter odprema in prevoz blaga

Vprašanje je podobno prejšnjemu s poudarkom na proizvodnji podjetja, tako da se v tem odgovoru sklicujemo na prejšnjo točko »splošno« in navajamo, da nismo proizvodno podjetje.

5.3.4 CARINSKI POSTOPKI

Splošno

Podrobno moramo opisati postopke za vodenje carinskih deklaracij. Navesti je treba, da postopke uporabljamo za nadzor nad izvajanjem carinskih poslov.

Dovoljenja za uvoz ali/in izvoz, povezana z ukrepi trgovinske politike ali trgovino s kmetijskim blagom

V našem podjetju ne trgujemo z blagom, na katerega so vezani ukrepi trgovske politike, niti ne s kmetijskim blagom, zato v tem odgovoru navedemo, da ne poslujemo s takim blagom.

5.3.5 POSTOPKI V ZVEZI Z MOŽNOSTMI VARNOSTNEGA KOPIRANJA, OBNOVITVE PODATKOV IN UMIKA PODATKOV TER MOŽNOSTMI ARHIVIRANJA

Zahteve za hranjenje/arhiviranje evidenc

Pri tem vprašanju se carina osredotoči na dva problema:

- nezmožnost takojšnje izvedbe revizije zaradi strukture računovodskega sistema vložnika in
- namerno uničenje ali izguba ustreznih informacij.

V odgovoru moramo opisati postopke v zvezi z možnostjo izdelave varnostnih kopij, obnovitve podatkov in umika podatkov ob upoštevanju naslednjih vprašanj:

- Kako dolgo ostanejo podatki na voljo na spletu v svoji prvotni obliki?
- Kako dolgo ostanejo podatki dostopni na spletu in kako dolgo ostanejo na voljo za arhiv/zgodovino ali statistični povzetek?
- Kako dolgo se podatki hranijo lokalno brez povezave?
- Na katerem mediju se podatki hranijo?
- V katerem (programskem) formatu se podatki hranijo?

- Ali se podatki stisnejo in na kateri stopnji?
- Kakšna so jamstva glede dolgotrajne razpoložljivosti (tehnična kakovost zapisovalnih medijev, razpoložljivost strojne opreme in programske kode, opis podatkov in programske kode)?

5.3.6 VARNOST PODATKOV, ZAŠČITA RAČUNALNIŠKIH SISTEMOV

Standardi certificiranja za zaščito računalniško podprtega okolja

Navesti je treba, kateri obstoječi standardi certificiranja se uporabljajo za zaščito računalniških sistemov in s tem preprečujejo nedovoljen vstop in/ali vdor v računalniške sisteme.

Postopki notranjega nadzora

Pri uporabi računalniških sistemov se lahko pojavita dve nevarnosti:

- nedovoljen vstop in vdor v računalniški sistem,
- namerno uničenje ali izguba ustreznih informacij.

V odgovoru je treba navesti, kakšni postopki notranjega nadzora so zagotovljeni in ali smo izvedli test vdora v računalniške sisteme.

Pri navajanju vzpostavljenih ukrepov je treba podrobno navesti vrste zaščite (požarni zid, antivirusni programi, povezava z zunanjim svetom, dostopnost sistema od zunaj, periodična zamenjava gesel ...).

Ker v podjetju še nismo izvedli testa vdora v računalniške sisteme, je treba opraviti tak test, ki med drugim zajema tudi naslednje ukrepe:

- posodobljeno dokumentirano navodilo o zaščiti računalniških sistemov, registriran vstop za pooblaščen osebe, redno spreminjanje gesel, sisteme nadzorovanja itd.;
- posodobljen varnostni načrt, ki opisuje uvedene ukrepe za zaščito računalniških sistemov pred nedovoljenim vstopom in namernim uničenjem ali izgubo informacij.

Računalniško podprto okolje

Izdelati je treba navodilo z navedbami:

- postopkov za izdajanje dovoljenj za vstop in obseg vstopa v informacijske sisteme (dostop do občutljivih podatkov mora biti omejen na zaposlene osebe, ki so pooblaščen za spreminjanje in dodajanje informacij);
- kdo je odgovoren za zaščito in delovanje računalniškega sistema (odgovornost ne sme biti omejena samo na eno osebo, ampak na več oseb, ki lahko spremljajo dejanja drugih oseb).

Načrt ukrepov ob nepredvidenih dogodkih

Izdelan mora biti načrt ukrepov, ki jih je treba izvesti v primeru izrednih dogodkov.

Postopki v primeru okvare računalnika

Imeti moramo izdelana navodila za varnostno kopiranje, kadar računalniški sistemi ne delujejo. Obstajati morajo tudi postopki za vnos informacij v računalniške sisteme, ko ti ponovno začnejo delovati.

5.3.7 VARNOST PODATKOV – VARNOST DOKUMENTACIJE

Tveganje, ki nastane pri uporabi in hranjenju dokumentacije, je:

- zloraba informacijskega sistema, da se ogrozi dobavna veriga,
- namerno uničenje ali izguba ustreznih informacij.

Postopki notranjega nadzora

V odgovoru je treba navesti, kateri ukrepi so vzpostavljeni za zaščito dokumentacije pred nedovoljenim vdorom in ali je bil izveden kakšen test vdora v naše objekte.

Ker v podjetju še nismo izvedli testa vdora v objekt, je treba opraviti tak test, ki med drugim zajema tudi naslednje ukrepe:

- dokumentirano navodilo o varnosti dokumentacije (načini evidentiranja dokumentov, dovoljenja za dostop, varnostno kopiranje dokumentov itd.);
- varnostni načrt, ki opisuje uvedene ukrepe za zaščito računalniških sistemov pred nedovoljenim vstopom in namernim uničenjem ali izgubo dokumentov;
- postopki za vlaganje in shranjevanje dokumentov.

Načrt ukrepov ob nepredvidenih dogodkih

Ugotoviti je treba, ali je v zadnjem letu prišlo do izrednih dogodkov in kakšni ukrepi so bili sprejeti kot posledica tega za izboljšanje varnosti podatkov/dokumentacije.

Stopnja pooblastil za kategorije zaposlenih

Treba je podrobno definirati:

- katere kategorije zaposlenih imajo dostop do podatkov o blagu in pretoku informacij in
- katere kategorije zaposlenih so pooblašene za spreminjanje teh podatkov.

Varstvene in varnostne zahteve, ki veljajo za druge

V primeru, da svoje občutljive podatke posredujemo poslovnim partnerjem, je treba navesti, katere varnostne zahteve morajo spoštovati, da ne prihaja do zlorab podatkov oziroma uničenja ali izgube le-teh.

5.4 FINANČNA SOLVENTNOST

5.4.1 PLAČILNA NESPOSOBNOST

Neskladno ravnanje

Carinski organi bodo preverili in analizirali bilanco ter finančna gibanja našega podjetja, s čimer bodo analizirali sposobnost za plačevanje naših zakonskih dolgov. V ta namen jim bomo priložili S-BON, iz katerega je razvidno naše finančno poslovanje.

5.5 VARSTVENE IN VARNOSTNE ZAHTEVE

5.5.1 OCENA VARNOSTI, KI JO IZVEDE GOSPODARSKI SUBJEKT

Samoocenjevanje

V odgovoru navedemo, katere vrste varstvenih in varnostnih tveganj ali nevarnosti smo odkrili ob samoocenjevanju.

Notranja organizacija

Obstaja možnost nezadostne uskladitve glede varstva in varnosti v podjetju, zato je treba opisati notranjo organizacijo podjetja (glede varnosti) in navesti, katera oseba je odgovorna za to usklajevanje.

Sistem notranjega nadzora

Navesti moramo dokumente, v katerih so dokumentirani varnostni postopki, in načine, kako so o tem obveščeni zaposleni in druge osebe, ki obišejo našo družbo.

Postopki notranjega nadzora

V odgovoru je treba napisati, katere vrste nezgod so se zgodile v zadnjem letu in katere vrste ukrepov smo sprejeli zaradi tega. Raziskati je treba, ali ocena nevarnosti zajema tudi te vrste nezgod in kakšni postopki so bili izvedeni, da do teh nesreč ne bi prihajalo več. Opisati je treba postopek za beleženje in poročanje o nezgodah.

Potrjevanje skladnosti za varstvene in varnostne namene, ki ga izvedejo drugi

Ali smo od javne agencije ali javnega organa pridobili kakšna potrdila skladnosti glede varnosti?

Potrdila, ki se upoštevajo:

- ISO/PAS 28001:2006, poglavji A.3.3, A.4.3, Kodeks ISPS;
- priznано varnostno potrdilo za interesne skupine v pomorskem prometu (Sporazum o Kodeksu ISPS, naveden v Uredbi (ES) št. 725/2004 Evropskega parlamenta in Sveta);

- priznana varnostna potrdila za interesne skupine v zračnem prometu, navedena v Uredbi (ES) št. 2320/2002 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbi (ES) št. 622/2003. Ko je bil standard ISO/PAS 28001 potrjen, se je nanašal na sisteme varnega upravljanja v mednarodni dobavni verigi.

Neustrezni varstveni in varnostni ukrepi

Ali smo od javne agencije ali javnega organa pridobili kakšna potrdila skladnosti glede varnosti?

Potrdila, ki se upoštevajo:

- ISO/PAS 28001:2006, poglavji A.3.3, A.4.3, Kodeks ISPS;
- priznano varnostno potrdilo za interesne skupine v pomorskem prometu (Sporazum o Kodeksu ISPS, naveden v Uredbi (ES) št. 725/2004 Evropskega parlamenta in Sveta);
- priznana varnostna potrdila za interesne skupine v zračnem prometu, navedena v Uredbi (ES) št. 2320/2002 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbi (ES) št. 622/2003. Ko je bil standard ISO/PAS 28001 potrjen, se je nanašal na sisteme varnega upravljanja v mednarodni dobavni verigi.

Varstvene in varnostne zahteve glede blaga

Če posredujemo z blagom, za katerega veljajo posebne varnostne zahteve, je treba zagotoviti ustrezno izvajanje varstvenih in varnostnih zahtev.

Ocena nevarnosti, ki jo opravijo drugi

Ker uporabljamo storitve varnostnega podjetja, je treba navesti, ali je to podjetje izdelalo oceno nevarnosti za naše podjetje.

Varnostne zahteve, ki jih določajo drugi

V primeru, da nam varnostne zahteve določa zavarovalnica ali naše stranke, je to treba opisati in dokumentirati.

5.5.2 VSTOP IN DOSTOP DO OBJEKTOV

Postopki za dostop ali vstop vozil, oseb in blaga

Navesti je treba, kakšni postopki se uporabljajo za preprečevanje nedovoljenega dostopa ali vstop vozil, oseb ali blaga v objekte in blizu območja natovarjanja in odpreme.

Zagotoviti je treba:

- da imajo do objektov dostop samo pravilno identificirane in pooblašene osebe, vozila in blago;
- dostop do stavb mora biti nadzorovan;
- osebje mora uporabljati kartice, odgovorna oseba pa jim določi vrsto dostopa.

Standardni operativni postopki v primeru nezakonitega vstopa

Treba je določiti postopke, ko se v objektih odkrije nepooblaščen oseb (npr. obvestiti lokalni policijski organ, vključenost internih varnostnikov), in te postopke predstaviti v obliki dokumenta.

5.5.3 FIZIČNA VARNOST

Zunanje meje objektov

V odgovoru je treba podrobno opisati zaščito objektov pred zunanjim nezakonitim vstopom:

- kako so zavarovane zunanje meje objektov;
- ali so zgradbe zgrajene iz materialov, ki preprečujejo nezakonit vstop in zagotavljajo zaščito pred zunanjim nezakonitim vstopom;
- ali so vsa zunanja in notranja okna, vrata in ograje zavarovani z zapornimi napravami ali drugimi ukrepi za spremljanje ali nadzor dostopa;
- ali obstaja notranji/zunanji protivlomni alarmni sistem;
- ali obstaja sistem internih televizij zaprtega kroga.

Zaporne naprave

Našteti je treba, s katerimi vrstami ključavnic so opremljena notranja in zunanja vrata, okna in vhodna vrata.

Razsvetljava

V odgovoru je treba opisati, kakšno razsvetljavo uporabljamo za zunanja in notranja vrata, okna, vhodna vrata, ograje in parkirne površine.

Postopki za dostop do ključev

Obstajati morajo postopki za dostop do ključev. Samo omejeno število ljudi je lahko pooblaščen za dostop do ključev. Ključi se morajo hraniti na posebej določenem mestu, zanje pa mora biti odgovorna ena oseba. Obstajati mora način beleženja, kdo uporablja ključe, kdaj jih je vzel in kdaj jih je vrnil na posebej določeno mesto.

Notranji ukrepi za fizično varnost

V odgovoru je treba pojasniti, ali obstajajo notranji ukrepi za fizično varnost. Do notranjih delov objektov mora imeti dostop samo pravilno identificirana in pooblaščen oseba.

Parkiranje zasebnih vozil

Pojasniti je treba sistem parkiranja zasebnih vozil na območju in v bližini podjetja.

Vzdrževanje zunanjih meja in zgradb

Zunanje meje in zgradbe mora redno preverjati posebej določena oseba. V primeru vzdrževalnih del na zunanjih mejah in zgradbah mora biti obveščena odgovorna oseba v podjetju in varnostna služba.

5.5.4 TOVORNE ENOTE

Ker v lasti nimamo svojih tovornih enot, v odgovorih opišemo postopke s tovrnimi enotami, ki prispejo v naše podjetje natovarjat ali raztovarjat blago.

Postopki za dostop do tovornih enot

Do tovornih enot morajo imeti dostop samo pravilno identificirane in pooblašene osebe.

Postopki za zagotavljanje neoporečnosti tovornih enot

V odgovoru navedemo, kdo in v kakšnem obsegu preverja neoporečnost tovornih enot.

Uporaba plomb

V odgovoru navedemo, kdo preverja plombe in kdaj uporabljamo svoje plombe za označitev blaga. Navesti je tudi treba, kakšne vrste plomb uporabljamo.

Postopki za preverjanje zgradbe tovarne enote

Pred natovarjanjem in po raztovarjanju je treba preveriti tovarno enoto glede uporabe skritih prostorov za tihotapske namene. Priporoča postopek pregleda sedmih točk:

- sprednja stena,
- leva stran,
- desna stran,
- dno,
- strop/stena,
- notranja/zunanja vrata,
- zunanji del/podvozje.

Standardni operativni postopki v primeru nezakonitega vstopa in/ali nedovoljenega spreminjanja tovornih enot

V odgovoru navedemo ukrepe in postopke, ki jih izvedemo v primeru nedovoljenega dostopa ali spreminjanja tovornih enot.

Lastništvo tovornih enot

Ker nismo lastniki tovornih enot, se sklicujemo na zgoraj omenjene točke, v katerih smo že pojasnili postopek prihoda, odhoda in preverjanja neoporečnosti tovarne enote.

Vzdrževanje tovornih enot

Vzdrževanje tovornih enot na območju objekta se izvaja samo v primeru poškodbe ali izrednih dogodkov in je nadzorovano s strani varnostne službe.

5.5.5 LOGISTIČNI PROCESI

Aktivna prevozna sredstva

Podrobno je treba razložiti, kakšen nadzor imamo nad prevozom blaga:

- katera prevozna sredstva običajno uporabljamo,
- ali imamo s prevozniki sklenjene dolgoročne pogodbe,
- ali so naši prevozniki člani programa varnega prevoza,
- kdo je pri prevozih odgovoren za delovanje prevoznih sredstev.

5.5.6 NEFISKALNE ZAHTEVE

Nefiskalni vidiki

V našem podjetju ne trgujemo z blagom:

- za katerega je treba imeti uvozna ali izvozna dovoljenja;
- za katerega je potrebno posebno dovoljenja za trgovanje, povezano s prepovedmi in omejitvami;
- za dvojno rabo;
- ki je pod embargom;

zato v tem odgovoru navedemo, da ne poslujemo s takim blagom.

5.5.7 VHODNO BLAGO

Postopki za preverjanje vhodnega prevoza

Pojasniti je treba, na kakšen način imamo nadzor nad prihodom blaga v naše skladišče. Navesti je treba:

- osebo, odgovorno za sprejem voznika in blaga ob prihodu,
- način evidentiranja prevoznih dokumentov in carinskih listin, ki spremljajo blago,
- način primerjanja blaga s spremnimi prevoznimi dokumenti in carinskimi listinami,
- način evidentiranja zaključka pregledov in njihovih rezultatov,
- način obveščanja carinskih organov o prihodu blaga, da se carinskim organom omogoči, da pravočasno izvedejo kontrole pošiljk,
- način obveščanja nabavnega oddelka in uprave o prevzemu blaga.

Postopki za preverjanje varnostnih ukrepov, ki veljajo za druge

Če obstajajo dogovori glede varnostnih ukrepov z domačimi in tujimi dobavitelji, morajo biti naši uslužbenci seznanjeni z njimi, uvesti pa je treba postopke za preverjanje izpolnjevanja njihovih obveznosti.

Nadzor nad prevzemom blaga

Opisati je treba postopke, s katerimi se bo preprečilo, da se blago pusti nenadzorovano ali da se dostavi na nenadzorovano območje.

Raven varstvene in varnostne informiranosti zaposlenih

V odgovoru navedemo postopke, s katerimi zaposlene obveščamo o varnostnih ukrepih in s tem povečujemo znanje o varnosti, s čimer preprečimo, da se natovori nevarno ali nezanesljivo blago.

Plombiranje vhodnega blaga

Opišemo procese ob prevzemu blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti preverjanju nepoškodovanosti plomb.

Enotno označevanje blaga

Opišemo procese ob prevzemu blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti enotnemu označevanju blaga.

Tehtanje in zapisovanje blaga

Opišemo procese ob prevzemu blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti tehtanju in evidentiranju blaga.

Upravni postopki za prevzem blaga

Opišemo procese ob prevzemu blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti upravnim postopkom za prevzem blaga:

- kako (na podlagi katerih dokumentov) in kdaj se prejeto blago vnese v sistem vodenja zalog ter kdo ga vnese,
- preverjanje blaga na podlagi nakladnic in naročilnic,
- evidentiranje blaga v zalogo čim prej po prihodu blaga.

Postopki notranjega nadzora

Opišemo procese ob prevzemu blaga. Posebej opišemo postopke, če se ugotovijo razlike ali nepravilnosti.

5.5.8 SKLADIŠČENJE BLAGA

Določitev kraja skladiščenja

Priložimo načrt skladišča, iz katerega je točno razvidno območje za skladiščenje blaga.

Postopki notranjega nadzora

Pojasniti moramo postopke v zvezi z rednimi popisi zalog, predvsem glede morebitnih razlik ali nepravilnosti.

Ločeno skladiščenje različnega blaga

Iz priloženega načrta skladišča je razvidno, da so skladiščne površine ločene glede na vrsto blaga (domače, tuje, carinsko, nevarne snovi). Pojasnimo, da se kraj skladiščenja zabeleži takoj, ko blago prispe v skladišče.

Dodatni varstveni in varnostni ukrepi za dostop do blaga

V odgovoru navedemo dodatne ukrepe, ki smo jih izvedli, da ne more priti do nedovoljenega dostopa do blaga ali dostopa nepooblaščenih oseb v skladiščne prostore.

Stopnja pooblastil za kategorije zaposlenih

V odgovoru navedemo seznam kategorij zaposlenih, ki imajo dostop do blaga oziroma skladiščnih prostorov.

5.5.9 PROIZVODNJA BLAGA

Pakiranje izdelkov

V odgovoru navedemo, da nismo proizvodno podjetje, vendar določene faze pakiranja izvajajo v našem skladišču. Navedemo postopke, ki zagotavljajo varnostno neoporečnost blaga.

Preverjanje kakovosti

V odgovoru navedemo, da nismo proizvodno podjetje, vendar določene faze preverjanja kakovosti izvajamo v našem skladišču. Navedemo postopke, ki zagotavljajo varnostno neoporečnost blaga.

5.5.10 NATOVARJANJE BLAGA

Postopki za preverjanje odpremljenega blaga

Opišemo procese ob izdaji blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti postopkom preverjanja istovetnosti pri izdaji blaga:

- kdo je odgovoren za sprejem voznika in natovarjanje blaga ob prihodu;
- kateri dokumenti spremljajo blago pri odpremi;
- kako primerjamo blago s spremnimi prevoznimi dokumenti in carinskimi listinami;
- postopek evidentiranja zaključka odpreme;
- način obveščanja carinskih organov o odhodu blaga, da je carinskim organom omogočeno, da pravočasno izvedejo kontrole pošiljk;
- način obveščanja odpreme o odhodu blaga.

Postopki za preverjanje varnostnih ukrepov, ki jih določijo drugi

V odgovoru navedemo, da smo povezani z nadzorno carinsko izpostavo in da omogočamo carinskim organom preverjanje vsega blaga, ki se natovarja.

Nadzor nad natovarjanjem blaga

Opišemo procese ob izdaji blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti postopkom nadzora nad natovarjanjem blaga:

- kdo je odgovoren za nadzor nad natovarjanjem blaga;
- na kakšen način preprečimo, da se izhodno blago nenadzorovano natovori ali pozabi;
- določiti je treba postopke, s katerimi se bo preprečilo, da se blago pusti nenadzorovano.

Raven varstvene in varnostne informiranosti zaposlenih

V odgovoru navedemo postopke, s katerimi zaposlene obveščamo o varnostnih ukrepih in s tem povečujemo znanje o varnosti, kar prepreči, da se natovori nevarno ali nezanesljivo blago.

Plombiranje izhodnega blaga

Opišemo procese ob natovarjanju blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti preverjanju nepoškodovanosti plomb.

Enotno označevanje blaga

Opišemo procese ob natovarjanju blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti enotnemu označevanju blaga.

Tehtanje in zapisovanje blaga

Opišemo procese ob natovarjanju blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti tehtanju in evidentiranju blaga.

Upravni postopki za natovarjanje blaga

Opišemo procese ob natovarjanju blaga. Poseben poudarek je treba posvetiti upravnim postopkom za izdajo blaga:

- kako (na podlagi katerih dokumentov) in kdaj se natovorjeno blago vnese v sistem vodenja zalog ter kdo ga vnese,
- preverjanje blaga na podlagi nakladnic in naročilnic,
- evidentiranje blaga iz zaloge čim prej po odhodu blaga.

Postopki notranjega nadzora

Opišemo procese ob natovarjanju blaga. Posebej opišemo postopke, če se ugotovijo razlike ali nepravilnosti.

5.5.11 VARNOSTNE ZAHTEVE ZA TUJE DOBAVITELJE – VARNOST POSLOVNIH PARTNERJEV

Varnostne zahteve, ki veljajo za druge poslovne partnerje

Ko poslujemo z drugimi poslovnimi partnerji, obstaja tveganje, da se v podjetje dostavi nevarno ali nezanesljivo blago. Treba je opredeliti in analizirati dogovore, sklenjene v zvezi z izvajanjem varnostnih ukrepov z našimi poslovnimi partnerji. Aktivnosti je treba dokumentirati in istočasno predvideti preverjanje učinkovitosti varnostnih zahtev.

Postopki zunanjega nadzora

Ker v podjetju v zadnjem letu ni prišlo do izrednih dogodkov v zvezi z varnostjo, v odgovoru navedemo, da ni bilo postopkov zunanjega nadzora.

5.5.12 VARNOST ZAPOSLENIH

Politika zaposlovanja

V odgovoru navedemo postopke, ki jih opravimo z vsemi zaposlenimi. Poseben poudarek je treba posvetiti infiltraciji oseb, ki lahko predstavljajo tveganje za varnost.

Varnostne kontrole bodočih zaposlenih

V odgovoru navedemo postopke, ki jih opravimo z vsemi novozaposlenimi. Poseben poudarek je treba posvetiti infiltraciji oseb, ki lahko predstavljajo tveganje za varnost.

Za novozaposlene osebe je treba opraviti določena preverjanja. Navedemo, katero od navedenih preverjanj izvajamo:

- preverjanja preteklih izkušenj novozaposlenih, ki delajo na varnostno občutljivih delovnih mestih;
- preverjanja obstoječih zaposlenih, ki prihajajo z drugih oddelkov, ki ne veljajo za varnostno občutljive, in ki prehajajo na varnostno občutljiva delovna mesta;
- metode varnostnega preverjanja pred zaposlitvijo lahko vsebujejo poizvedbe, ki temeljijo na neizpodbitnih in/ali uradnih elementih zgodovine in referenc prejšnje zaposlitve;
- za delovna mesta visoke ali kritične varnosti se lahko zahtevajo policijska preverjanja o prestanih in neprestanih kaznih;
- ali od zaposlene osebe zahtevamo, da nas obvesti o policijskem opominu, varščini ali sodnem postopku ter obsodbah;
- ali pri zaposlenih ugotavljamo kakršno koli drugo zaposlitev ali dejavnost, ki zadeva tveganje za varnost;
- ko osebe odide ali se ga odpusti, ali sprejmemo stroge ukrepe, da se zagotovi, da fizični ali »virtualni« vdori ni več mogoč (odstranitev računalniškega dostopa, vračilo varnostne prepustnice ali kartice).

Usposabljanje o varnosti

Navedemo, kakšne dejavnosti izvajamo v zvezi z ozaveščanjem zaposlenih o varnostnih zahtevah. Usposabljanje mora temeljiti na:

- oceni tveganja za varnost, povezani z mednarodnimi dobavnimi verigami;
- zagotovitvi podatkov o varnostnih protokolih, odkrivanju nezakonitega vstopa/podkupovanja in poročanju o izrednih dogodkih;
- prepoznavanju morebitnih notranjih groženj za varnost in zaščito kontrol dostopa.

Varstvene in varnostne zahteve za začasno zaposlene delavce

V odgovoru navedemo postopke, ki jih opravimo z začasno zaposlenimi delavci. Poseben poudarek je treba posvetiti infiltraciji oseb, ki lahko predstavljajo tveganje za varnost.

5.5.13 ZUNANJE STORITVE

Zunanje storitve

Če storitve izvajajo zunanji izvajalci, obstaja tveganje za varnost. Treba je opredeliti in analizirati dogovore, sklenjene v zvezi z izvajanjem varnostnih ukrepov z našimi zunanjimi izvajalci.

6 ZAKLJUČKI

6.1 OCENA UČINKA STATUSA AEO

Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) bo našemu podjetju, ki se ukvarja s špedicijskim poslovanjem, prinesel potrditev, da smo kot gospodarski subjekt v vsej Skupnosti spoznani kot varen in zanesljiv partner v mednarodni trgovini.

S tem bomo v vsej Skupnosti deležni tudi ugodnosti, kot so:

- lažji dostop do carinskih poenostavitev,
- pravica do poenostavitev varstvenih in varnostnih kontrol,
- pri carinskih postopkih nižja stopnja kontrole dokumentacije,
- pri carinskih postopkih manj fizičnih pregledov blaga,
- prednostne obravnave,
- v primeru izvajanja carinske kontrole lahko zahtevamo poseben prostor za tako kontrolo,
- možnost predhodnega obvestila,
- krajše podatkovne zahteve za skupno deklaracijo.

Vse to bo bistveno skrajšalo čas, ki ga bomo porabili za opravljanje carinskih formalnosti, hkrati pa bomo poslovali z nižji stroški, s čimer bomo konkurenčni glede na ostale ponudnike storitev, ki statusa AEO ne bodo pridobili.

6.2 POGOJI ZA UVEDBO

Osnovni pogoj za pridobitev statusa AEO je spoznanje odgovornih v podjetju, da pridobitev statusa pomeni prednost za podjetje.

Postopek pridobivanja statusa se začne z vložitvijo zahtevka za izdajo potrdila pooblaščenega gospodarskega subjekta pri krajevno pristojnem carinskem uradu, ki vlogo posreduje Carinarnici Ljubljana, ki je v Sloveniji pristojna za izdajanje potrdil. Vložnik priloži še izpolnjen samoocenitveni vprašalnik, ki carinskemu organu predstavlja vir pomembnih informacij o vložniku.

Pri izpolnjevanju samoocenitvenega vprašalnika morajo sodelovati vsi oddelki v podjetju, saj se vprašanja nanašajo na vsa področja poslovanja – od finančnih do varnostnih. V našem podjetju smo ustanovili tim, v katerem smo sodelavci odgovorni za področje, na katerem delamo, koordinator pa je bil izvršni direktor za področje carinskega poslovanja.

V sklopu preverjanja moramo carinskemu organu priskrbeti še nekatera dodatna dokazila oziroma potrdila v zvezi z našim poslovanjem. Sledi predhodna revizija, ki je usmerjena na tista področja, za katera v podjetju ni dovolj dobro poskrbljeno, kar se ugotavlja s samoocenitvenim vprašalnikom.

Vse nepravilnosti, ki bi se ugotovile ob reviziji, je treba odpraviti. V primeru pomanjkljivosti, ki se jih ne da odpraviti takoj, bistveno pa ne vplivajo na varnost gospodarskega subjekta, lahko carina izda potrdilo in podjetju naloži rok, v katerem je treba pomanjkljivosti odpraviti.

Potrdilo AEO, ki bo izdano na podlagi vloge in revizijskega postopka, bo zaradi enotnih standardov veljavno v vseh državah članicah Skupnosti in ne bo imelo roka veljavnosti.

6.3 MOŽNOST NADALJNJEGA RAZVOJA

Okrepitev terorizma in nevarnost razširitve vojaških spopadov sta največji bojazni svetovnih politikov in gospodarstvenikov. Po izsledkih raziskav so pesimistična pričakovanja povezana predvsem z globalno varnostjo. Tehnologija in nadaljevanje sproščanja svetovne trgovine sta najpomembnejši gonili gospodarskega napredka. Zato je treba zagotoviti varno, hitro in nemoteno trgovinsko izmenjavo.

Vsa ta prizadevanja je treba obravnavati v mednarodnem okviru. Podjetja zahtevajo usklajena pravila, saj bi s tem preprečili neskladnost pri uvozu oz. izvozu v različne države in s tem različna pravila, ki jih je treba upoštevati. Evropska unija tesno sodeluje s svojimi glavnimi trgovinskimi partnerji, kot so ZDA, v okviru pilotnih projektov pa se je sodelovanje prav tako začelo tudi z drugimi državami – npr s Kitajsko pri testiranju varnosti trgovskih poti in izmenjavi podatkov v varnostne namene. Evropska unija tudi podrobno spremlja razvoj Svetovne carinske organizacije (SCO).

V zadnjem desetletju se je vloga carine bistveno spremenila. V preteklosti je kontrolirala pretok blaga predvsem zaradi pobiranja carinskih dajatev, zdaj pa so se carinske stopnje znižale, povečala pa se je potreba po skrbi za varnost in zaščito. Glavna naloga carine je zaščita državljanov in njihovih interesov in hkrati omogočanje zakonite trgovine.

Tako je bil v carinskem zakoniku Skupnosti aprila 2005 sprejet program za carinsko varnost – Customs Security Programme (CSP), ki med ostalim govori tudi o pooblaščenem gospodarskem subjektu (AEO).

Slika 8: Vizualni slogan za Program carinske varnosti CSP (vir: Evropska komisija)

Skupen cilj Evropske unije v svojih mednarodnih odnosih je vzajemno priznavanje in vzajemnost varnostnih kontrol, standardov in programov poslovnega partnerstva, za kar pa je osnova program pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) Evropske skupnosti, ki je del svetovne pobude, da se zagotovi varnost celotne dobavne verige.

7 LITERATURA IN VIRI

Vsi spodaj navedeni spletni naslovi so bili obiskani januarja in februarja 2010. Vse povezave do literature so bile aktivne na dan 15. 2. 2010.

7.1 Carinska uprava RS

Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO)

http://www.carina.gov.si/si/informacije/podjetja/e_carina/status_pooblastcenega_gospodarskega_subjekta_aeo/

AEO Predstavitev za gospodarstvo: AEO Pooblaščeni gospodarski subjekt

http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/pageuploads/INFORMACIJE/Carinske_informacije/POOBLASCENI_GOSPODARSKI_SUBJEKT/AEO-PREDSTAVITEV-GOSPODARSTVO.ppt

GORENJE »Izkušnje pri pilotskem projektu AEO«, avtor Matjaž Ključevšek, Ljubljana 2007

http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/pageuploads/INFORMACIJE/Carinske_informacije/POOBLASCENI_GOSPODARSKI_SUBJEKT/Prezentacija_AEO_-_izkusnje_dec2007_.ppt

Pridobitev statusa AEO (Autorised Economic Operator) – Novost, ki omogoča učinkovitejše poslovanje, avtor izr. prof. dr. Iztok PODBREGAR, december 2007

http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/pageuploads/INFORMACIJE/Carinske_informacije/POOBLASCENI_GOSPODARSKI_SUBJEKT/Predstavitev-podjetja.pps

Navodila o izdaji potrdila za Status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO), št. 9/2007

http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/internet/Navodila/2007/Navodilo_st._9_2007_-_1._precisceno_besedilo.pdf

Navodila za izpolnjevanje vprašalnika za samoocenitev AEO

http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/pageuploads/INFORMACIJE/Carinske_informacije/POOBLASCENI_GOSPODARSKI_SUBJEKT/Pojasnila_za_samoocentev_AEO.pdf

7.2 Evropska komisija

Pooblaščeni gospodarski subjekti – smernice – končna verzija – TAXUD/2006/1450 – Bruselj, 29. junij 2007

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/policy_issues/customs_security/AEO_guidelines_sl.pdf

Pooblašчени gospodarski subjekti – MODEL COMPACT za Pooblaščene gospodarske subjekte – delovni dokument – TAXUD/2006/1452 – Bruselj, 13. junij 2006

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/policy_issues/customs_security/AEO_compact_model_sl.pdf

Pilotno poročilo o Pooblaščenih gospodarskih subjektih – 24. avgust 2006

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/policy_issues/customs_security/AEO_pilot_report_sl.pdf

AEO COURSE

http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/elearning/aeo/index_en.htm

Supply chain security: EU CUSTOMS' ROLE IN THE FIGHT AGAINST TERRORISM

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/info_docs/customs/customs_security_en.pdf

Podatki o številu podjetij v EU – EUROSTAT

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database?_piref458_1209540_458_211810_211810.node_code=tin00050

Podatki o številu podjetij z dodeljenim statusom AEO – Davčna in carinska unija

http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds/aeocahome_sl.htm

7.3 Ostalo

UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1875/2006 z dne 18. decembra 2006 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2454/93 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti – Uradni list Evropske unije L 360 dne 19. 12. 2006

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:360:0064:0125:SL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:360:0064:0125:SL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:360:0064:0125:SL:PDF)

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA (ES) št. 648/2005 o spremembah Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o Carinskem zakoniku Skupnosti z dne 13. aprila 2005

Uradni list Evropske unije L 117/13 z dne 4. 5. 2005

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:117:0013:0019:SL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:117:0013:0019:SL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:117:0013:0019:SL:PDF)

STATUS POOBLAŠČENEGA GOSPODARSKEGA SUBJEKTA IN VARNOST PODJETJA, Maja Jere in Iztok Podbregar, Fakulteta za varnostne vede, Ljubljana

<http://www.fvv.uni-mb.si/dv2009/zbornik/clanki/Jere.pdf>

DSV TRANSPORT, D. O. O. – ZGODOVINA

http://www.dsv.com/irj/servlet/prt/portal/prtroot/ExternalWebGui.IntegratedInternet?content=/documents/DSV_DFDS%20Transport/Integrated%20Internet/External%20Web%20Site%20Repository/SI/SI

7.4 Interni dokumenti

DSV Transport, d. o. o. – organizacija po 1. 1. 2010
DSV Transport, d. o. o. – interna poročila
DSV A/S – Facts & Numbers of DSV A. S
DSV A/S – podatki o podjetju s spletne strani: www.dsv.com

KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip podjetja	3
Slika 2: Države, v katerih ima podjetje DSV A/G Danska svoje hčerinske družbe	4
Slika 3: Organiogram podjetja DSV Transport, d. o. o., Kranj	5
Slika 4: Nov logistični center podjetja DSV Transport, d. o. o., Kranj (foto: V. Založnik)	6
Slika 5: Grafični prikaz števila podjetij z AEO v primerjavi z vsemi podjetji v	13
Slika 6: Grafični prikaz zastopanosti vrste potrdil AEO pri podjetjih, ki so že pridobila	14
Slika 7: Shematski prikaz povezanosti partnerjev v dobavni verigi (vir: Evropska	17
Slika 8: Vizualni slogan za program carinske varnosti CSP (vir: Evropska komisija)	38

PRILOGE

- Priloga 1: Zahtevek za izdajo potrdila pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO)*
Priloga 2: Navodilo o izdaji potrdila za status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO), št. 9/2007 (1. prečiščeno besedilo)
Priloga 3: Priloga navodila št. 9/2007
Priloga 4: VARNOSTNA IZJAVA, ki jo poslovni partner daje pooblaščenemu gospodarskemu subjektu (AEO)